

Poglavitne značilnosti sheme SEPA za direktne obremenitve

Shema SEPA za direktne obremenitve prvič v zgodovini ponuja plačilni instrument, ki se lahko uporablja tako za domače kot za čezmejne transakcije v 31 državah SEPA.

Prednosti

- Prednosti za upnike:
 - izvrševanje domačih in čezmejnih direktnih obremenitev v 31 državah SEPA
 - možnost določitve natančnega datuma izvršitve direktne obremenitve
 - izvršitev plačila znotraj vnaprej določenega časovnega obdobja
 - takojšnja/neposredna uskladitev prejetih plačil
 - možnost avtomatizacije obdelave izjem, kot so vrnjene, zavrnjene ali refundirane izvršitve direktne obremenitve ter razveljavitve bremenitve plačilnega računa dolžnika.
- Prednosti za dolžnike:
 - enostavno sredstvo za plačevanje računov v 31 državah SEPA
 - enostavna poravnava dolgov na bančnih izpiskih
 - hiter in enostaven postopek refundacije (vračila zneska direktne obremenitve) brez dodatnega utemeljevanja.

Osnovna shema SEPA za direktne obremenitve

Osnovna shema SEPA za direktne obremenitve (SDD) ima naslednje značilnosti:

Shema se nanaša na transakcije v evro valuti. Shema dovoljuje upniku, da obremeni dolžnikov račun pod pogojem, da mu je dolžnik posredoval podpisano pooblastilo. Tako dolžnik kot upnik morata imeti odprt račun pri eni izmed kreditnih institucij na območju držav SEPA. Kreditna institucija, ki izvršuje direktne obremenitve, mora biti udeleženka sheme. Shema se lahko uporablja tako za enkratne kot za periodične izvršitve direktnih obremenitev. Višina zneska za direktno obremenitev ni omejena.

SEPA podatkovni format

Uporaba sporočilnih standardov ISO 20022 XML je za banke zavezujoča. Poslovnim partnerjem se za izvršitev plačil priporoča uporaba podatkovnih formatov SEPA. Kljub temu lahko banke za izvršitev plačil SEPA svojim komitentom še vedno dopuščajo uporabo drugih formatov.

IBAN in BIC

IBAN (International Bank Account Number-Mednarodna številka bančnega računa) in BIC (Bank Identifier Code-Identifikacijska oznaka banke (SWIFT)) sta edini dovoljeni oznaki računov in bank pri transakcijah SEPA. Medtem ko se ju je do sedaj v večini držav uporabljalo samo za čezmejna plačila, se pri plačilih SEPA uporabljata tudi za domača plačila. Zaradi tega mora upnik za obremenitev dolžnikovega računa svoji banki zagotoviti IBAN dolžnika in BIC kodo banke dolžnika.

Pooblastilo (mandat)

Dolžnik (plačnik) podpiše pooblastilo z namenom, da pooblasti upnika (prejemnik plačila), da izvršuje direktne obremenitve ter da dovoljenje svoji banki, da bremeni njegov račun za izvršitev direktnih obremenitev. Dolžnik pa lahko da svoji banki navodilo, da povsem prepove bremenitev njegovega bančnega računa s kakršno koli zbirko plačilnih nalogov za izvršitev direktnih obremenitev. Pooblastilo je lahko izdano v papirni ali v elektronski obliki. Pooblastilo preneha veljati 36 mesecev po zadnji izvršeni direktni obremenitvi.

Elektronsko pooblastilo (E-Mandat)

Osnovna shema SEPA za direktne obremenitve sedaj vključuje možnost izvršitve izdaje in podpisa pooblastil z uporabo elektronskih poti. Elektronsko pooblastilo prinaša nadaljnje prednosti dolžnikom: dolžnik se izogne neprijetnostim kot so tiskanje, podpisovanje in pošiljanje papirne oblike pooblastila upniku z uporabo popolnega elektronskega postopka. Uporaba storitve elektronskega pooblastila temelji na varnih, široko uporabljenih online bančnih storitvah banke dolžnika in bo s strani bank ponujena kot dodatna storitev.

Predhodno obvestilo

Upnik mora dolžniku poslati t.i. predhodno obvestilo (npr. skupaj z računom) najkasneje 14 koledarskih dni pred datumom zapadlosti direktne obremenitve, razen če se dolžnik in upnik med seboj ne dogovorita za drugačno časovno obdobje. V predhodnem obvestilu morata biti navedena znesek in datum zapadlosti direktne obremenitve. Predhodno obvestilo je lahko poslano samo enkrat, enako velja tudi v primeru periodičnih izvršitev direktnih obremenitev.

Datum zapadlosti

Shema omogoča vsem udeležencem pri določeni transakciji, da predvidijo natančen datum (datum zapadlosti), ko bo transakcija izvršena v breme ali v dobro njihovega bančnega računa. Povedano z drugimi besedami, datum zapadlosti je določen s strani upnika in na ta način poznan.

Language: Slovenian

Translation prepared by The Bank Association of Slovenia – March 2009

Based on the EPC document: EPC222-08 Shortcuts to SDD v1.2

©2009 Copyright European Payments Council (EPC) AISBL

The EPC english version is the sole official document

Izvršitev direktne obremenitve preko klirinškega in poravnalnega mehanizma (Clearing and Settlement Mechanism - CSM)

Če je izvršitev direktnih obremenitev prva v seriji periodičnih izvršitev ali pa enkratna, mora banka upnika zbirko plačilnih nalogov za izvršitev direktnih obremenitev skupaj z informacijami o podpisanih pooblastilih poslati tako, da jo banka dolžnika od banke upnika prejme preko klirinškega in poravnalnega mehanizma (CSM) najkasneje pet medbančnih delovnih dni pred datumom zapadlosti. Pri vseh naslednjih izvršitvah periodičnih direktnih obremenitev mora banka upnika zbirko plačilnih nalogov za izvršitev direktnih obremenitev skupaj z informacijami o podpisanih pooblastilih poslati tako, da jo banka dolžnika od banke upnika prejme preko klirinškega in poravnalnega mehanizma (CSM) najkasneje dva medbančna delovna dneva pred datumom zapadlosti.

Vrnitve in vračila

V skladu z EU Direktivo o plačilnih storitvah daje shema dolžniku pravico do refundacije (vračila zneska direktne obremenitve). Dolžnik lahko prekliče izvršitev avtorizirane (odobrene) transakcije direktne obremenitve v roku osmih tednov od datuma zapadlosti direktne obremenitve brez podajanja razloga. Za neavtorizirane (neodobrene) transakcije se rok za uveljavljanje pravice do preklica podaljša na 13 mesecev od datuma zapadlosti direktne obremenitve. Vsa vračila s strani banke dolžnika - npr. če se je dolžnikov bančni račun zaprl – morajo biti izvršena najkasneje v roku pet delovnih dni po datumu zapadlosti.

Identifikator upnika

Vsak upnik se bo v okviru SEPA identificiral z identifikatorjem. Identifikator omogoča dolžniku in banki dolžnika pregled vsake direktne obremenitve ter na ta način izvršitev ali zavrnitev direktne obremenitve skladno z navodili dolžnika. Upniki bodo morali zahtevati svoj identifikator pri svoji banki skladno s tamkajšnjo prakso.

SEPA B2B za direktne obremenitve

Shema SEPA B2B za direktne obremenitve (Business to Business Direct Debit Scheme-B2B) bo služila kot osnova za razvoj posebnih produktov in storitev direktnih obremenitev, ki omogočajo poslovnim komitentom, ki so v vlogi dolžnikov (plačnikov), izvrševanje plačil z direktnimi obremenitvami kot del njihovih poslovnih transakcij.

Najpomembnejše razlike med osnovno SDD shemo in B2B SDD shemo so naslednje:

- V B2B shemi dolžnik pri izvršitvi avtorizirane transakcije direktne obremenitve ni upravičen do vračila zneska direktne obremenitve.
- B2B shema zahteva od banke dolžnika zagotovitev, da je izvršitev direktne obremenitve avtorizirana in sicer na način, da primerja podatke o izvršitvi s podatki na pooblastilu. Banke dolžnika in dolžniki se morajo strinjati s postopkom verifikacije vsake direktne obremenitve.
- Banka dolžnika ne more ponuditi B2B sheme dolžniku, ki je po zakonski definiciji države, v kateri banka dolžnika opravlja storitve plačilnega prometa, fizična oseba.

- Skladno s posebnimi potrebami poslovne skupnosti B2B shema ponuja značilno krajše čase za izvršitev direktne obremenitve in krajše časovno obdobje za vračilo zneska direktne obremenitve.

Opcija elektronskega pooblastila (e-mandata, glej zgoraj) bo vključena v B2B shemo.

Pričetek delovanja sheme

Predstavitev sheme SEPA za direktne obremenitve zahteva širom EU enoten pravni okvir, kot je definiran v EU Direktivi o plačilnih storitvah-PSD. Pričetek delovanja sheme SEPA za direktne obremenitve širom držav SEPA je bil določen s strani EPC-ja, in sicer 1. november 2009. Datum pričetka delovanja sheme sovpada s končnim datumom, določenim za vse države članice EU, da implementirajo PSD v svoje nacionalne zakonodaje.

Zadnje verzije pravil delovanja sheme SEPA za direktne obremenitve in spremljajočih Implementacijskih smernic najdete na www.europeanpaymentscouncil.eu.